Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го СІЧНЯ 1957. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 15, 1957. No. 9. VOL. LXIV.

АЙЗЕНГАВЕР ІНСПЕКТУЄ НАВІЩЕНІ ПОСУХОЮ РАЙОНИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 13-го січня відлетів на інспекцію стейтів Великої Рівнини, які знищені кількарічною посухою, і яким загрожує повітряна ерозія. Він впродовж трьох днів огляне стейти Тексас, Оклагому, Ню Мексіко, Арізону, Колорадо і Кензо. Подібну інспекцію перевів був Президент в липні 1953-го року, та від того часу небезпека повітряної ерозії ще збільшилася, і тому Айзенгавер в своїм зверненні про Стан Унії, консервацію землі і води уважав за найважливішу проблему внутрішньої політики. Із Президентом їдуть секретар рільництва Бенсон та секретар внутрішніх справ Сітон, а також і фахівці агрономи. Айзенгавер вірить, що при спільній праці федерального уряду, стейтових та місцевих самоуправ вдасться розв'язати цю важливу справу американського рільництва. Та дехто з високих урядовців не так оптимістично дивляться на цю проблему. Вони твердять, що людина любить забувати про те нещастя, яке минуло, і тому фармери та власники тваринних фарм не радо схочуть здійснювати ті рекомендації, які будуть зроблені після президентової інспекції, якщо б тільки впав дощ і загроза від посухи. зменшилася б. Президент плянує, щоб фармери з навіщених посухою районів обмежили засівну площу під пшеницю. Подібна посуха, хоч і на менцому районі, була вже в тридцятих роках цього віку, але пізніше впали були дощі і припинили вітряну ерозію, так що вітер не забирав управної верстви землі, і під час другої світової війни фармери знову почали вести грабункову господарку, сіючи пшеницю, яка висушила землю. Коли ж тепер вже від 1950 року знову завітала посуха до стейтів Великої Рівнини, повітряна ерозія загрожує великому районові шістьох стейтів і готова спричинити велику катастрофу, та замінити управну землю в пустиню. Повітряною ерозією загрожені 29,000,000 акрів землі. Проєктується принаймні четвертину управної землі в тому районі засівати травою. В місцевості Кловіс в повіті Куррі, Н. М., досі не вдалися 25 засівів пшениці впродовж останніх 27-ох років, а одному повіті в стейті Колорадо в тому самому часі не вдалася пшениця вже 17 разів. Перша зупинка Президента буде в Сан Анджело Тексас, де він впродовж однієї години оглядатиме знищені посухою терени, в яких в минулому році було тільки 37 відсотків нормальних опадів. Айзенгавер затримається також в Вест Вудворд, Оклагома, Кловіс, Н. М. У вівторок він інспектуватиме Пуебло, Колорадо, Ґарден Сіті і Вічіту в стейті Кензо, а після того відлетить до Вашингтону.

Труман підтримує політику Президента в справі Середнього Сходу

Ню Йорк. — Колишній президент Труман написав для „Норт Амерікен Нюспейпер Аллайенс" статтю, яку передрукували численні американські щоденники в дні 13-го січня, і в цій статті заявляє, що якби був американським сенатором, то голосував би за тим, щоб схвалити політику президента Айзенгавера в справі Середнього Сходу. Труман твердить, що голосував би за те, щоб Президент мав повновласть на ужиття американських збройних сил для відбиття комуністичної агресії проти держав Середнього Сходу і за те, щоб ЗДА дали економічну допомогу тим країнам, щоб вони могли самі обороняти свою незалежність. На думку Трумана Конґрес не має іншого виходу, як тільки підтримати Президента, який змагає до того, щоб недопустити СССР до захоплення такого важливого під стратегічним оглядом Середнього Сходу. Положення є надто поважне, щоб можна було в Конґресі над цією справою вести довгі дискусії та розглядати цю проблему з якогось партійного становища. Президент, твердить Труман, має мати право говорити в цій справі в імені всіх американців та мати підтримку всього Конґресу і всього народу.

Англійська королева має восени цього року відвідати ЗДА

Вашингтон. — Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив 11-го січня журналістам, що покищо ще не вислано офіційного запрошено англійській королеві Єлисаветі II прибути до ЗДА, але він додав, що таке запрошення негайно перешлеться до Лондону, якщо королева погодиться на цю візиту. Єлисавета була вже в цій країні гостем президента Геррі С. Трумана в 1951-му році, але тоді вона була тільки княжною. З Білого Дому не хотіли потвердити поголоски, що президент Айзенгавер незабаром має запросити до Вашинґтону нового англійського прем'єра Гаролда Мекміллена.

В АМЕРИЦІ

● **В Бронсвіку, Мейн,** продають на ліцитації золоту монету, яку невідома особа вкинула до паркометра, заплативши за паркування авта на вулиці. Спеціялісти твердять, що ця монета коштує 11 долярів, і невідома особа могла б за неї тримати своє авто біля паркометра 13,200 хвилин. Власник цієї золотої монети на оголошення в часописах не зголосився.

● **До католицької церкви** Святого Імени в Сінсінаті, Огайо, прийшов священик і попросив дозволити йому відправити Службу Божу. Сотрудник заявив, що не можливо, бо зараз мусить правити парох, а в церкві є тільки один вівтар. Священик відправив Богослужбу в сусідній церкві св. Юрія, де його пізнали, це був Френсіс Спеллман, кардинал Ню Йорку.

● **Пані Джансон Коркум** із Фреймінґгему, Массачусетс, відзначаючи свої 101-ші уродини, закликала фризієрку, щоб зробила їй гарну фризуру. „Ануж прийдуть якісь мужчини на моє свято" — сказала вона.

● **У шпиталі „Монт Сайней"** в Ню Йорку врятували життя 25-річній Лорейн Лінд, зробивши їй трансфузію крови, яку доставили із Манчестеру в Англії. Лорейн Лінд має дуже рідкий рід крови, який трапляється у людей в відношенні 100 до 1.

● **25-річна Джудіт Філіпс** в Ню Йорку, хоч відчувала, що зближається час, коли вона має народити дитину, не захотіла їхати до шпиталю, а пішла до спальні, де привела на світ 7-фунтову дівчинку. Аж після того, вернувшись з праці, її чоловік завіз її враз з дитиною до шпиталю, де вони почувають себе добре.

● **44-річний Ву Бінґ** із Питсбурґу, хворий на нервову й шкіряну недуги, прийшов до свого лікаря Фабіяна М. Мічеліца і застрелив його, бо він нібито дав йому злі ліки. Після того Ву Бінґ три рази вистрелив у себе. Він вмер в шпиталі.

● **Задок Шарп** з Лісбурґу твердить, що він є найстаршою людиною в південній частині стейту Ню Джерзі, бо 9-го січня відзначив свої 102-гі роковини.

ГУБЕРНАТОРИ НЮ ДЖЕРЗІ І ПЕНСИЛВЕНІЇ ПРОГОЛОСИЛИ 22-го СІЧНЯ „ДНЕМ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ"; ГУБЕРНАТОРИ НЮ ЙОРКУ ТА ІНШИХ СТЕЙТІВ ЗАПОВІЛИ ПРОГОЛОШЕННЯ; У ВАШИНҐТОНІ В КОНҐРЕСІ ПОРОБЛЕНО ЗАХОДИ ДЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ ТАКОГО ДНЯ В КРАЇНІ

З кінцем минулого тижня губернатори стейтів Н. Джерзі і Пенсилвенії прийняли на спеціяльних авдієнціях делеґації українських громад своїх стейтів та в їх приявності підписали урядові проклямації, проголошуючи день 22-го січня „Днем Української Незалежности", для відзначення роковин проголошення української державної Незалежности в Києві 39 і 38 років тому. Губернатор Ню Йорку, як і губернатори ряду інших стейтів, що мають громадян українського походження, як теж посадники цілого ряду міст, в яких існують зорганізовані українські громади, заповіли проголошення такого ж дня впродовж цього тижня. Рівночасно з Вашинґтону інформують, що в обидвох Палатах Конґресу внесено відповідні резолюції, щоб день 22-го січня проголосити Днем Української Незалежности в цілій країні, а наради обидвох Палат будуть започатковані в тому дні проведеними представниками українських Церков молитвами за Україну.

Український День в Ню Джерзі

Трентон, Н. Дж. — Минулого четверга, 10-го січня, губернатор Роберт Майнер прийняв тут у будинку стейтового Капітолю українську делеґацію, в приявності якої підписав урядову проклямацію, проголошуючи неділю, 22-го січня, „Днем Української Незалежности", в 39 і 38-му річницю проголошення пам'ятних актів української державної незалежности і соборности в Києві 22-го січня 1918 і 1919 рр. Підписуючи цю офіційну проклямацію, губернатор Майнер висловив надію і впевненість, що „вже недалекий той день, коли синьо-жовтий прапор, який і в цьому, як і в минулому році повіватиме над офіційним будинком уряду цього та інших американських стейтів, зможе свобідно повівати і над Києвом, вільною столицею вільної і незалежної української держави". В склад української делеґації, яку прийняв губернатор Майнер та в приявності якої підписав проклямацію Дня Української Незалежности в стейті Ню Джерзі, входили: податковий комішенер повіту Гудсон та відомий український громадський діяч, адв. Марсел Ваґнер, що був речником делеґації, член комісаричного управління міста Гілсайду та минулорічний посадник того міста Вільям Гураль, що представляв губернаторові поодиноких членів делеґації, головний предсідник УНСоюзу та президент УКК Дмитро Галичин, член одної із урядових стейтових Рад Михайло Литвин, ред. „Свободи" А. Драган та представники громад і їх організацій: д-р Осип Утриско, мґр. Володимир Боровик, Михайло Ґолембійовський, Михайло Юров та п. Мельничук. З нагоди побуту в столиці стейту та авдієнції в губернатора, — члени української делеґації мали нагоду познайомитись з рядом інших високих стейтових достойників. Під час авдієнції в губернатора п. Д. Галичин передав йому деякі англомовні видання УНСоюзу про Україну, якими Губернатор помітно заінтересувався.

День Української Незалежности буде офіціяльно проголошений в Джирзі Ситі, Нюарку та ряді інших міст стейту, в яких є українські громади. Вістку про авдієнцію української делеґації в Губернатора та про проголошення Українського Дня подала стейтова американська преса. В неділю, 20-го січня, в Джерзі Ситі та в ряді інших міст відбудуться відповідні імпрези.

Український День у Пенсилвенії

Гаррисбурґ, Па. — Як попереднього, так і цього року пропам'ятний день 22-го січня врочисто проголошено Днем Української Незалежности в стейті Пенсилвенія. Відповідну урядову проклямацію в цій справі підписав губернатор стейту Джордж Лідер минулої п'ятниці, 11-го січня, прийнявши на авдієнції українську делеґацію. Старання в цій справі робив филаделфійський Відділ УККомітету, що його очолює д-р Володимир Ґалан. У склад української делеґації, крім членів Управи Відділу УКК, входили представники всіх наших братерсько-запомогових організацій: Українського Народного Союзу, Українського Робітничого Союзу, „Провидіння" та „Народної Помочі". Рівночасно заповіджено, що впродовж цього тижня відповідна українська делеґація відвідає посадника Филаделфії РичардаДілворта, який врочисто підпише проклямацію Дня Української Незалежности в місті. Велика українська імпреза з нагоди роковин Української Державности і Соборности відбудеться в суботу, 26-го січня.

Український День в Ню Йорку

Ню Йорк. — Губернатор цього великого стейту, Аверел Гарриман, прийме в найближчий четвер, 17-го січня, на спеціяльній авдієнції українську делеґацію та в її приявності підпише проклямацію, щоб день 22-го січня ц. р. був у цьому стейті Днем Української Незалежности на згадку проголошення самостійности і соборности Української Держави 39 і 38 років тому в Києві. Врочистість підписання проклямації відбудеться у великій залі губернаторського палацу, а в українській делеґації візьмуть участь численні представники зорганізованого українського громадянства стейту. День Української Незалежности в місті Ню Йорку мав підписати посадник міста Роберт Ваґнер в пополудневих годинах в понеділок, 14-го січня.

ВРОЧИСТІСТЬ У ТРЕНТОНІ

Губернатор Майнер, у приявності української делеґації, підписує проклямацію Українського Дня в стейті Ню Джерзі. Біля нього сидять Д. Галичин (зліва) і майор В. Ґураль (справа). За ними стоять (зліва): Дж. Мельничук, М. Ґолембйовський, М. Литвин, д-р О. Утриско, А. Драган, мґр. В. Боровик, М. Юров та адв. Марсел Ваґнер, що був речником делеґації.

В ОБИДВОХ ПАЛАТАХ КОНҐРЕСУ ВНЕСЕНО РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ 22-го СІЧНЯ

Вашинґтон. — В обидвох палатах Конґресу, в Палаті Репрезентантів та в Сенаті, внесено проєкт окремих резолюцій, на підставі яких день 22-го січня мав би бути проголошений в цьому році Днем Української Незалежности в цілій Америці, для відзначення 39 і 38-их роковин проголошення української державної незалежности і соборности в Києві. Відповідну резолюцію в Палаті Репрезентантів запропонував конґресмен Алберт Кретелла, а в Сенаті сенатор Прескот Буш з Конектикат. В резолюції, запропонованій конґресменом Кретелла, м. ін. сказано: „Україна була найпершою вільною нацією, що була поневолена терором комуністичного большевизму. Від часу проголошення своєї незалежности 39 років тому 22-го січня 1918-го року, народ тієї окупованої Росією нації не переставав бути символом надії для інших поневолених країн. Признаючи Україну природним і сильним союзником З'єдинених Держав у боротьбі проти світової комунізації, національне свято скріпить зв'язки між двома країнами та підтвердить знову наше становище проти совєтського імперіялізму". Подібні арґументи і твердження наведені теж в резолюції, що її вніс сенатор Буш. Було б побажано, щоб усі наші громади та їх організації, як теж і поодинокі громадяни звернулись до своїх сенаторів і конґресменів, прохаючи в них підтримки та ухвали цих резолюцій.

Рівночасно інформують, що з кінцем цього тижня представники українських Церков започаткують наради в обидвох Палатах відповідними молитвами за Україну, як це вже було в двох попередніх роках.

ЗДА виступлять збройно теж і проти організованих Москвою „добровольців"

Вашинґтон. — Тут опубліковано зміст секретних зізнань державного секретаря ЗДА Джана Фостера Доллеса, що їх він склав ще у вівторок минулого тижня перед комісією Палати Репрезентантів для закордонних справ. Доллес заявив, що згідно з середньо-східнім пляном Айзенгавера, З'єдинені Держави вважатимуть збройною комуністичною аґресією теж і збройний виступ організованих Москвою чи Пейпінґом „добровольців". Водночас із цим Доллес заявив, що без економічної допомоги і без евентуальної збройної підтримки Середній Схід буде втрачений для вільного світу і коли б Совєтам повелося закріпитися на Середньому Сході, то можливість оборони Европи була б знівечена і вона припала б Москві без труду і без бою. Тому теж — за словами Доллеса — плян американського уряду в справі протидіяння комуністичній аґресії на Середньому Сході стосується теж і кожного збройного виступу організованих Москвою „добровольців". Таку чи іншу атаку комуністичних „добровольців" З'єдинені Держави ліквідуватимуть, як відкриту збройну комуністичну аґресію. Американський середньо-східній плян торкається не тільки Совєтського Союзу, але й комуністичного Китаю, хоч, разом із цим ствердженням, Доллес висловив у сумнів, чи Пейпінґ схоче анґажуватися на Середньому Сході і висилати туди теж і своїх „добровольців". Заяву Доллеса в цих справах підтримав також шеф об'єднаних штабів збройних сил ЗДА адм. Редфорд.

Нюйоркська „Думка" відбула традиційну просфору

Ню Йорк. — Відомий далеко поза межами цього міста місцевий чоловічий хор „Думка" відбув минулої неділі, 13-го січня, свою традиційну „Просфору", що вже від років стала одною з репрезентативних того роду імпрез метрополії. Цьогорічна „Просфора", що відбулась в місцевому Українському Народному Домі, мала ще більш інтимно-родинний характер та відбувалась саме під знаком скріплення рідних традицій, про яке говорили Владики наших Церков у своїх цьогорічних різдвяних посланнях та про що згадав у своєму привітальному слові на початку імпрези голова „Думки" інж. А. Осадца. „Просфору" відкрив коротким вступним словом і опісля проводив її програмою інж. Богдан Рак, а просфору посвятив парох церкви св. Юра всч. Інокентій Лотоцький який опісля виголосив коротке слово про вартість і значення церковної та народної пісні. Хор „Думка" відспівав на початку „Бог Предвічний" і опісля ще низку коляд. Ред. Михайло Островерха відчитав свої чотири хвилюючі різдвяні картини. На дальшу програму склались виступи струнного ансамблю під проводом п. Вол. Цісика та в складі таких відомих наших музиків, як проф. Недільський, пп. Цісик, Босий, Гуменний, Согор та інші, що м. ін. відіграли і спеціяльну різдвяну композицію проф. Недільського. Багато оплесків зібрав дир. Йосип Гірняк своїм виступом в ролі Гриця Зозулі та п. А. Пашківський, член „Думки", із своєю дружиною за їхній веселий вертеп. На просфорі було понад 200 осіб, між ними багато відомих наших громадян.

Чу Ен-лай дораджує полякам підлеглість Москві

Варшава. — Комуно-китайський прем'єр і міністер закордонних справ Чу Ен-лай, який в минулу п'ятницю 11 ц. м. прибув на 5-денні відвідини до Варшави, в кожному своєму виступі підкреслює провідну ролю Москви в „союзі соціялістичних держав". Чу Ен-лай назвав у публічному виступі в варшавському Палаці культури мадярське повстання „божевільним підривним рухом" та приписав те повстання, за московською тезою, „конспірації закордонних імперіялістів".

ЛЛОЙД ЗАЛИШАЄТЬСЯ НА ПОСТІ МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ТЕЖ В УРЯДІ МЕК-МІЛЛЕНА

Лондон. — Новий англійський прем'єр Геролд Мекміллен предложив королеві Єлисаветі в минулу неділю, 13 ц. м. повний склад свого уряду, що його королева затвердила. Найцікавіші в ньому дві позиції: Мекміллен, всупереч загальній думці, затримав у своєму уряді міністра закордонних справ Селвайна Ллойда, який був на цьому становищі за прем'єра Ідена, отже ніс повну відповідальність за закордонну політику Англії в останніх трьох місяцях. Далі, Мекміллен призначив свого суперника на становище прем'єра, Р. А. Батлера, не тільки лордом королівської печаті і головою парляменту, чим він був раніше, але й міністром внутрішніх справ. Зменшивши число членів уряду з 16 до 15, новий прем'єр увів до уряду шістьох нових діячів. Між ними дві найчільніші постаті — це лорд-президент державної ради, маркіз Селсбері, один із дорадників королеви, та новий міністер фінансів (канцлер скарбу) Пітер Торнікрофт, що був головою англійської торговельної палати. Назагал уряд „відмолоджено", бо пересічний вік нових міністрів — 53 роки. Сам Мекміллен має 63 роки. За часописними коментарями — Мекміллен в першу чергу мав на увазі відновлення єдности внутрі Консервативної партії та здобуття для нового уряду прихильности широкого англійського громадянства. Тому й залишено в уряді давнього міністра закордонних справ, щоб не викликувати в англійському громадянстві враження, що Мекміллен, який спершу теж погодився був на збройний виступ проти Єгипту, став нельояльний до Ллойда і здезавував попередню політику Ідена. Водночас він підкреслив значення Батлера, який не погоджувався з виступом проти Єгипту, отже зробив жест в сторону і лівого крила партії і американських політичних кол — твердять газетні коментатори. Покликання до уряду Пітера Торнікрофта має на цілі тісніше пов'язати англійські фінанси з закордонною торгівлею: Торнікрофт має опінію найкращого англійського знавця проблем промислового експорту та взагалі закордонної торгівлі. Колишній прем'єр Іден рішив — бодай тимчасово — цілком відсунутись від політичного життя. Він зрікся свого посольського мандату, що його мав 33 роки, та відмовився прийняти шляхетський титул і вступ до палати лордів.

НА МАДЯРЩИНІ ЗАВЕДЕНО КАРУ СМЕРТИ ДЛЯ СТРАЙКАРІВ

Будапешт. — Підлеглий Москві комуно-мадярський уряд Яноша Кадара проголосив в неділю 13 ц. м. декрет, за яким кожний, хто провинився у пошкодженні публічного майна, чи в такій змові, яка може вийти на шкоду публічного майна, підлягає надзвичайним судам, які мають право накладати кару смерти. За публічне майно проголошені залізниці, копальні, всі фабрики і т. д. „Змовою", що може вийти на шкоду публічного майна, вважається також страйки. Таким чином уряд Кадара рішив розстрілами страйкуючих здусити страйковий рух і завести „спокій" між мадярським робітництвом. Цей новий декрет прийшов унаслідку останніх кількаденних робітничих заворушень. Вони сталися в залізничних майстернях у Будапешті та сталеварні на дунайському острівці Чепель. Робітничі демонстрації звертались цим разом проти масового звільнювання робітників через брак вугілля та внаслідку знижування платень у зв'язку з гострою господарською кризою. Мадярська міліція і військо зайняли цілий ряд фабрик. У стрілянині мали згинути два робітники. Уряд Кадара проголосив був раніше декрет, за яким воєнними судами карали вбиство, підпал, грабіж і нелеґальне посідання зброї. Тепер нарівні з тими злочинами поставлено у практиці — страйкування. За газетними коментарями — уряд Кадара намагається завести порядок перед приїздом до мадярської столиці Чу Ен-лая. Про настрої на Мадярщині свідчить м. і. факт, що до Австрії втік 30-річний син міністра закордонних справ Імре Горвата, з своєю розведеною дружиною і їх 4-річним синком. Молодий Горват, теж на ім'я Імре, схарактеризував свого батька, як безсердечного і безоглядного комуніста, який вислав на смерть десятки невинних людей.

У СВІТІ

● **В Ісляндії** заборонено окремим законом боксерський спорт. Не вільно не тільки влаштовувати публічних боксерських змагань, але навіть вчитися боксу приватно, чи будь-як пропаґувати цей спорт. Очевидно, з продажу зникнуть боксерські рукавиці.

● **Монастир св. Катерини** на Синайському півострові, в якому живуть 11 монахів і який належить до найстарших пам'яток церковної архітектури, бо — за переказом — його збудував ще римський імператор Юстиніян на честь святої Катерини Александрівської — не пошкоджений останніми воєнними діями. Це офіційно ствердила „міжнародна поліція" Об'єднаних Націй, спростовуючи єгипетську вістку, начебто ізраїльські вояки пограбували і спалили цей стародавній православний монастир. Обшир, на якому знаходиться монастир, все ще окупова Ізраїлем.

● **В одній з комісій** англійського парляменту гостро затавровано журналіста Джана Джунора, який на сторінках „Сандей Експресу" закинув англійським „політишенам", що вони купують ґазоліну поза приписаною нормою і публічно запитав членів парляменту, хто з них це робить. Комісія запропонувала закликати журналіста до парляменту, щоб публічно висловити йому догану за образу парляментарних послів.

● **22 держави,** включно із ЗДА, ратифікували укладену 16 вересня 1955 року міжнародну конвенцію, яка ґарантує на теренах тих держав рівні права чужинецьким авторам, науковцям і композиторам із правами їх власних інтелектуалів.

● **У Празі** чесько-комуністична влада відкликала з-перед американського посольства відділ поліції який стояв там вдень і вночі, і перестала записувати прізвища всіх, що заходили до сольства залишено тільки одного поліціянта. Державний департамент запротестував окремою нотою проти напастування відвідувачів посольства та оточування його поліцією.

● **Московські студенти** „не мають соціялістичної дисципліни та захоплюються некомуністичною літературою, мистецтвом і музикою, ба навіть непролетарськими ідеями", — нарікає орган совєтських професійних спілок „Труд" у Москві. Зокрема, цей часопис закидає совєтським студентам занадто велику любов до чарки — також ніби під контрреволюційними впливами закордонної пропаґанди!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СТАН УНІЇ

Послання президентів З'єдинених Держав Америки про Стан Унії, виголошувані з початком кожного року, належать до чи не найважливіших політичних виступів з тривалою вартістю, про яку вже говорить сама їхня назва. Ці послання мають кожночасно три головні частини: ствердження принципів, характеристика теперішнього стану Республіки і сперті на цьому напрямні та пропозиції щодо дальшої політики.

Коли мова про теперішнє послання президента Айзенгавера про стан Унії, яке він виголосив на спільній сесії Конгресу, себто Сенату і Палати Репрезентантів, минулого четверга, 10-го січня, то його найбільш загальною характеристикою є те, що в ньому не було „несподіванок". Так характеризоване послання про стан Унії в теперішніх обставинах має свою добру і відємну сторінку, добру — коли мова про внутрішнє положення країни, що позначається найбільшим добробутом, і злу в міжнародній ситуації, що позначається постійно зростаючою загрозою комуністичної агресії.

Стверджуючи принципи, на яких базується американська політика, Президент міг тільки у відповідній формі повторити чи з'ясувати головні засади, які лягли в основу Республіки і які стали ядром американського світогляду та американської філософії, а з ними і американської політики. Цим разом ці американські принципи Президент коротко з'ясував так: перше — пильна увага для людської волі; друге — мудре клопотання про людський добробут, і третє — безупинні зусилля для людського прогресу.

У внутрішній політиці, констатуючи наявність величезного добробуту та дальшого розвитку по лінії головних американських принципів, Президент звернув увагу й на завжди існуючу саме в обставинах великого добробуту загрозу інфляції. Президент дослівно твердив: „Наше господарство є сильне, воно далі поширюється і в основі є здорове. Але в кожній реалістичній оцінці навіть найбільш оптимістичний аналітик здаватиме собі справу з того, що в період добробуту головною загрозою для успішного діяння вільної системи є інфляція". Президент стверджує, що впродовж минулих років пощастило створити і вдержати релятивну стабільність цін, заробітків та коштів прожитку, але уряд мусить продовжувати давні і робити нові заходи для вдержання такої стабільности. Очевидно, що Президент заторкнув ще й цілий ряд інших актуальних внутрішніх проблем країни та з'ясував напрямні для дальшого розвитку.

В закордонно-політичних справах Президент пригадав своє недавнє звернення до Конґресу в справі політичних, господарських і військових повновластей для уряду відносно Близького Сходу, що найбільш характеризує перманентну загрозу комуністичної аґресії. Під кутом цієї загрози стоїть і вся американська закордонна політика, що йде в двох головних напрямках: скріплення власної оборони та оборонної готовости, з одного боку, а з другого — допомога іншим вільним країнам у таких самих заходах і постійна розбудова та скріплювання приязни і співпраці для взаємної оборони. Кожну з цих засад Президент відповідно вияснив і подав загальні напрямні для їх здійснювання.

Проте, стверджуючи, що „існування сильно озброєної імперіялістичної диктатури становить постійну загрозу для вільного світу і тим самим для нашої національної безпеки та миру", Президент рівночасно висловив таку важливу впевненість, базовану на фактах, які він має можливість знати більше, ніж будь-хто інший:

„У сьогоднішньому світі зрушена і зрозуміла хвиля націоналізму позначається широко розгорненим запереченням і спротивом тиранії, несправедливості, нерівності і нужді. Злучені одним прагненням волі, чоловіки, жінки і діти, як індивідуальності, протиставлять свій дух гарматам і танкам. У чимраз наполегливішому шуканні самопошанування справжньої суверенности та господарської бази, на якій національна незалежність мусить спиратись, народи на ширшу скалю зривають давні зв'язки, шукають нових союзів і ризикують — часом загрозливо — в своїй боротьбі за здійснення цих людських аспірацій".

В усіх цих коротко схарактеризованих аспектах послання Президента про стан Унії можна радше вважати за посланння про стан світу, бо таким воно справді є. Це з черги вияснює його „звичайність", себто відсутність у ньому сенсацій і несподіванок, але тим більше підкреслює його важливість та відповідальність.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ЗНОВУ ПРАПОРИ НАД КАПІТОЛЕМ

Минуло більше як п'ять місяців, і на обох крилах Капітолю знову замаяли прапори. Для Америки це значить, що її законодавці зійшлися на нову, 85-ту сесію Конґресу, щоб радити над долею країни.

Для столиці це значить більше: пожвавлений рух у політичних колах, жвавіший торговельний обіг, нові лиця по готелях, нові льокатори, нові покупці, нова пожива для преси, новий клопіт для поліції, що контролює рух... Здається, перші вітали новий Конґрес купці, особливо довкола Капітольського Горба, своїми прикрашеними написами „Велком ту Вашинґтон!". За ними — напередодні відкриття Конґресу — Торговельна Палата, Національний Жіночий Пресовий Клюб, і ще дехто більше або менше приватно відкривали сезон партіями чи обідами під гаслом „Вітайте!" та „Знайомтеся!". Пресові фотографи полюють за кожним стовпом у Капітолі, по будинках Сенату та Палати, по готелях чи залізничих стаціях. І ловлять на фільм усе, що попаде: одне природне, друге, аранжоване для публіки. Тут сумна на вид старша секретарка такого то „бувшого" сенатора складає манатки свого бувшого шефа на возик, бо мусить спорожнити бюро для нового; там отакий „новий" сидить ще „кутом" у старшого колеґи в бюрі, але вже фотографується при телефоні, відбираючи нібито виклик конституента; тут найстарший віком сенатор (89 років!) підніс палець угору, як той учитель з Вільгельма Буша, і — як каже підпис під знімкою — повчає наймолодшого конґресмена (30 років!), як йому поводитись у столиці; тут республіканські провідники, там демократичні провідники Конґресу, а там спільно республіканські й демократичні головачі позують у вступній „гармонії"; ось група нових сенаторів, а тут це окремо пристійний сенатор Черч з Айдаго, з його „чармінг" дружиною: цього к сенатора Черча побачите це багато разів, він сенатський „фукс", або „бейбі", як його називають, і вже вибрана ціль фотографів... Кольору додають ще й не-конґресові провідні постаті партій, що з'їхались на наради і відкриття: але такі „бувші" як Геррі Труман вже не такі часті на сторінках часописів; тільки Стівенсонові казали позувати біля мармурової різьби його діда Адлея „Першого", віце-президента свого часу, якого внук марно хотів перевищити...

Ще пару днів тому я ходив пустими коридорами Капітолю, що аж гуділи порожнечею. Десь і туристів не було, тільки декілька робітників кінчали відновлювання та чищення, і неначе більше як звичайно було поліційних мундурів: може на тлі безлюддя це тільки здавалося, але може це й так, бо ж на фронті Капітолю приготовляється інавґурація Президента і треба заздалегідь дати їй охорону...

І ось будинок знову гуде, але вже товпою. Здається, що кожний конґресмен привіз із собою свою родину, приятелів, а може й виборців, бо видно, що це не звичайні туристи. Неначе безладний рух, поспіх, блукання і шукання дороги. Видно лиця „нових", сповнені щасливого напруження, і біля них групи їхніх прихильників, горді з перемоги своїх вибранців. Бігають, шукаючи жертви, пресові фотографи, стоять у стоїчному спокої полісисти, і поблажливо усміхаються елевейтормени. Пажі в гранатових убраннях прямо від клінерів і з чупринами прямо від стрижія вже бігають сюди туди на послугах нових босів...

Нарешті — хвилина відкриття. Це видовище незвичайне — таке відмінне від конґресового будня, типового американською свободою форми. Сьогодні на залях чорніє від формальних одягів. І неначе відблиск їх на лицях конґресменів. Якось інакше виглядає худощавий провідник сенатської більшости Джансон, звичайно такий рухливий і в яснішому вбранні; тяжкуватий провідник меншости — сен. Новленд ще серйозніше виглядає в чорному... Але найбільш серйозним з вигляду видався мені віце-президент Ніксон, коли стояв з похиленою головою біля сенатського духовника, який проводив молитву. І подумав я, що в Ніксона це не тільки урочиста хвилина виписала повагу на обличчі. Його ж роля, як Президента Сенату, це теж ставка в його особистій кар'єрі, в його виглядах на президентську кандидатуру в 1960-му році... Він знає, якими важливими будуть в Сенаті його тактика, його політичний розум, його дипломатичний хист. Все, що він зробить, буде записане на його конто: не тільки в книгах демократів, але може передусім у його ж республіканців. Може саме отой Новленд, його земляк з Каліфорнії, буде найгострішим його суперником? Але чи в одного Ніксона такі амбітні думки? Яка ж велика правдоподібність, що власне з цієї залі вийде майбутній, а може ще й не один пізніший президент.

Та покищо ждали біжучі справи. Палата Репрезентантів без клопоту дала Семові Рейбирнові молоток спікера вже чи не восьмий раз. Потім постановила „тейк іт ізі" аж до президентового послання в четвер. Зате Сенат почав день в не абияк напруженні. Партійний балянс сил 49 до 47 на користь демократів давав республіканцям вигляди, що в корисних умовинах організуватимуть Сенат. Новий, непокірний партійно сенатор Лавші був ключем їх надій. І він справді держав Сенат у напруженні, аж доки не викликали його імени; при стані 27 проти 27 голосів він вигукнув свій „ней", що в тому випадку означало перемогу демократів. Та й по тому драматичному початку Сенат не пішов на спочинок: вже наступного дня був він у повному розмаху активности. Багато справді важливих справ чекає на Конґрес: адже за час перерви відбувся каналовий конфлікт, перейшли революції, прибули на Захід нові тисячі втікачів, і все ще триває чорно-біле напруження на півдні країни; чекає Айків плян і Діків проєкт; навіть в бюрах делеґата Аляски, за великим кольоровим індіянським тотемом, чекають прислані „сенатори", щоб переконати Конґрес, якою пильною справою є прийняття Аляски в ряд стейтів...

Та Сенатові видалась найпекучішою справою пропозиція змінити правильник нарад так, щоб обмежити т. зв. філібастер, тобто безконечну балаканину, як засіб парляментарної обструкції. Я бачив оборонців прав на філібастер в акції; я бачив, як сен. Рассел з Джорджії дослівно боксував проєкт, неначе боксер на тренінґу з власною тінню: аж старенький (той найстарший) сен. Ґрін обережно відсунувся від нього. А новак сен. Лавші, хоч сам бойової натури, здивовано дивився з свого останнього місця біля дверей. Може думав він, а може й інші думали, що ця енерґія запродукована на „флорі" Сенату, варта важливішої справи...

Але оцінка вартостей відносна і суб'єктивна: вона завжди залежить від точки зору. Один федеральний урядовець заявив мені, що найважливішим з усіх біжучих законопроєктів є пропозиція конґресмена Ріса з Кензасу, щоб день інавґурації Президента зробити для дистрикту Колумбія днем вільним від праці. Адже треба дати людям змогу взяти участь в інавґураційній параді — при телевізії...

ХРОНІЧНА ТИМЧАСОВІСТЬ

Прийнята 8 січня ц. р. резолюція Політичної Комісії Об'єднаних Націй про конечність об'єднати поділену Корею пригадала світові призабуту трагедію кількох народів, що їх сильні світу цього розірвали, не запитавши їхньої думки, а посеред одностайних їх країн здвигали штучні кордони. В усіх випадках зроблено це „тимчасово", але ця тимчасовість триває, і ті, які спричинили її, не роблять вже навіть ніяких спроб зліквідувати її. Це найбільша політична аномалія, якої на такому довгому протязі часу не бувало після жадної попередньої великої війни. І в цій аномалії може скриватись джерело вибуху нової війни, бо це закон історії, що плекати в перманенції стан, який перечить логіці, примітивній справедливості і самій природі — неможливо.

На першій після останньої світової війни міжнародній конференції у Потсдамі, яка тривала від 17 липня до 2 серпня 1945 року з участю Трумана, Черчила і Сталіна (в другій частині конференції прийшов на місце Черчила його наступник, як новий прем'єр Англії, Еттлі), рішено поділити дві держави: Німеччину й Корею. Східню частину Німеччини площею 42.000 кв. миль з населенням 18 мільйонів осіб віддано під совєтську адміністрацію, а західню частину площею 94.000 кв. миль з 50.000.000 населення передано під окупацію трьох західніх альянтів. З отих чотирьох „зон" — три західні зникли безслідно, бо Західня Німеччина 23 травня 1949 року стала Федеративною Республікою, яка 23 жовтня 1953 р. здобула в Паризьких протоколах свою повну суверенність, включно з правом відбудувати півмільйонову армію. Зате Східня Німеччина, хоч формально від 7 жовтня 1949 року зветься Німецькою Демократичною Республікою, насправді залишилась під совєтською окупацією і є „самостійною державою" тільки з назви, а в дійсності цілком підпорядкована під військовим, політичним і господарським поглядом інтересам Москви.

У тому самому Потсдамському договорі поділено, як уже згадано, і Корейську республіку. Коли у відношенні до Німеччини такий жорстокий підхід був ще сяк-так виправданий, як кара, наложена на переможеного ворога, що розпочав був світову війну, ніким і нічим до неї не спровокований, то у відношенні до Кореї такий підхід не був виправданий ніяким іншим арґументом, як тільки бажанням зробити політичну концесію імперіялістичній Москві коштом невинного народу. Адже Корея впала сама жертвою японського імперіялізму і від 1910 року перебувала під окупацією Японії. Ще на конференції в Каїро у листопаді 1943 року Ф. Д. Рузвелт, Чіянґ Кай-шек і Черчил погодились, що Корея повинна стати знову незалежною і самостійною державою. Однак, ані в Ялті, що стала, так би мовити, підмурівкою для Потсдамської конференції, ані в Потсдамі (Берлін) корейський нарід не мав своїх репрезентантів і ніхто їх туди не запрошував. Як це сталося, що З'єдинені Держави й Англія погодились з легким серцем впустити до Кореї московських большевиків і заступити одну окупацію другою — це по нинішній день таємниця для американського й англійського, а ще більше для корейського народів. Фактом є, що за тією постановою 10 серпня 1945 року вступили до північної частини Кореї совєтські війська й окупували 48.000 кв. миль території з населенням 9,000.000 душ, по ославлену 38-му паралелю. Південна частина Кореї величиною 37 тисяч кв. миль з населенням 21 мільйон осіб була спершу під американською окупацією, а в травні 1948 року проголошено там республіку. 25 червня 1950 р. північнокорейські комуністи, озброєні Москвою, перевели наїзд на Південну Корею, що розпалив війну, в яку — за наказом з Москви — встрянув активно й комуністичний Китай. 27 липня 1953 року підписано там перемир'я при збереженні кордонів за існуючим тоді станом бойової лінії, більше-менше знову таки по тій нещасній 38-ій паралелі.

Третя подібна історія сталась і в Індо-Китаї, колишній французькій колонії. Місцеві комуністи, зорганізовані й озброєні московськими та китайськими аґентами, розпочали партизанську війну проти французів і автономного місцевого уряду, чи пак урядів, бо Індо-Китай охоплював три країни, В'єтнам, Ляос і Камбоджу. Оця під'їздова й громадянська війна тривала вісім років. Орудуючи націоналістичними гаслами та в найбільш неперебірливій демагогічній пропаґанді обіцяючи золоті гори бідному народові, в'єтнамські комуністи осягли поважних успіхів, тим паче, що через північний кордон вони безупинно діставали зброю, гроші і пропаґандивну літературу. 21 липня 1954 р. Англія, Франція, СССР і комуністичний Китай вирішили на конференції у Женеві цю справу так, що поділили найбільший з трьох індокитайських країв В'єтнам на дві частини, провівши впоперек країни, більш-менш по 17-ій паралелі, новий штучний політичний кордон. Коло 77.000 кв. миль з 12,000.000 осіб населення віддано під управління комуністів, а 50.000 кв. миль з 10.000.000 осіб населення залишено на волі під власною національно-демократичною владою. В Женеві також ніхто не турбувався думкою і волею в'єтнамського народу, а справу „полагодили" Мендес-Франс і Чу Ен-лай з участю „чесних посередників" — англійського міністра закордонних справ Ідена й совєтського міністра Молотова.

І такий стан триває в усіх цих трьох країнах — Німеччині, Кореї і В'єтнамі — по нинішній день. У відношенні до всіх цих трьох народів застосовано ніби анахронічний і збанкрутований принцип „сфери впливів" з часів найгіршого колоніялізму великих держав, які ділилися чужими безсильними країнами, щоб висмоктувати їхні природні багатства. Парадоксом було тут те, що три західні демократичні держави, ЗДА, Англія і Франція, або відразу не мали у відношенні до тих поділених країн власних егоїстичних цілей, або їх дуже швидко зреклися. Тільки Англія і Франція у відношенні до Німеччини стосували в перших роках окупації політику господарської експлюатації в своїх „зонах". З'єдинені Держави буквально від першого ж дня поділу тих країн почали привозити, а не вивозити, харчі, товари й матеріяли до американської зони Німеччини, до Південної Кореї і до Південного В'єтнаму. Навіщо ж було віддавати половину тих трьох країн комуністам на поталу, навіщо було погоджуватись на те, щоб з отих „комуністичних „половинок" ставали комуністичні арсенали зброї, і щоб у світі були три відкриті рани?! Тільки в одному в'єтнамському випадку ЗДА не підписали Женевського договору і формально його не визнали, але у практиці, очевидно, мусять із ним рахуватися, як існуючим „тимчасовим" кордоном, що триває без виглядів на кінець. Бо в усіх трьох випадках большевики не погоджуються на об'єднання країн, відкидаючи базу вільних виборів для тамошніх народів: ясно, що раз діставши в свої руки Східню Німеччину, Північну Корею і Північний В'єтнам, московські большевики чи китайські комуністи не хочуть добровільно виректись тих своїх колоній.

Чи може існувати тривкий мир при такому міжнародному стані?!

Люба Вітошинська

ПАРИЗЬКІ НОТАТКИ

Мабуть кожного, хто вернеться з будь-якої країни поселення української еміґрації в Европу, скоріше чи пізніше охопить незборне бажання зустрітися зі своїми людьми. Бо, ставши ногою на европейський суходіл, думається, що звідси в Україну тільки рукою подати.

Ці настрої не минули й мене, хоч і проявилися доволі пізно. За причину цього спізнення треба вважати невеселі життьові обставини у Франції, зокрема ж катастрофальний брак мешкань. Вправді з нами, зразу ж таки, після повороту з Арґентини трапилося чудо: ми успадкували, після смерти сл. п. митрополита Полікарпа, його резиденцію під Парижем — велике „шато" з чудовим парком. Та життьові трудноші проявилися в іншому. Нечуваний у заокеанських країнах „брак комфорту", а в зрозумілій мові жахливе занедбання будинку, потріскані рури центрального огрівання, відсутність не тільки лазнички, але й води в горішніх кімнатах, розпалювання залізної грубки, блящану руру якої треба було вліпити в чудовий, з рожевого мармуру, ватран, — все це забирало енерґію, обмотувало думки і не дозволяло на „настрої".

Але казав хтось — труднощі на те й є щоб їх поборювати, — тож я, відчистивши ряд кімнат та довівши їх до можливого вигляду (неоціненні вишивки!), забажала зустрінутися з людьми.

Проте, це не була така проста справа! Франція — не Арґентина, де вистачає зайти в неділю до церкви, або в суботу до якогось із наших товариств, щоб з усіма зразу ж зустрітися. У Франції ніяка наша установа не має власного будинку, а всі імпрези відбуваються в найманих залях. Через те цих імпрез не так то багато, і чекати „нагоди" не варто. У церквах — так у католицькій, як і в православній, усіх бажаних можна зустріти тільки двічі на рік: на Різдво й на Великдень, одначе й у звичайну неділю, трапляється, що зайде дехто із знайомих. Зокрема, сподівалася я їх знайти в церкві св. Володимира Великого на бульварі

(Закінчення на сто. 3-ій)

Ольга Мак

КОРЧМА „ЧОРНОЇ КІШКИ"

(8)

Крістіяно був одруженим, але дітей не мав, лише виховував у себе братанницю Юліянну Терезу, що була донькою його повдовілого брата Жозе — відомого в ті часи бандейранта*).

Одного разу, виправившись із своїм приятелем Маноельом Баррето Льопесом вглиб країни, Жозе відкрив величезні поклади срібла. Але, оскільки в ті часи уряд не дозволяв приватної експлюатації копалин, а Жозе і Маноель не були в них спеціяльно зацікавлені, то вони обидва уклали між собою угоду — затримати в секреті свою знахідку і передати її в спадщину своїм дітям. Вони зробили так: нарисували плян, розрізали його надвоє, й одну половину Жозе взяв для Юліянни, а другу — Маноель для свого сина Франсіска. Обидва приятелі так любили один одного, що постановили навіть порідднитися, коли їхні діти виростуть і зможуть взяти шлюб.

Згодом, однак, Маноель загинув, а його син став таким ледацем, що Жозе закинув і думку віддати за нього свою доньку. Лише, вірний своєму слову, сказав Франсіскові, що той, по осягненні повноліття, зможе претендувати на половину знайдених покладів, якщо вдасться їх експлюатувати.

Та через якийсь час загинув в поході й Жозе, і Юліянна Тереза лишилася круглою сиротою, цілковито здана на ласку своїх опікунів. Зрештою, дядько і його жінка ставились до неї, як до рідної дитини, то ж Юліянна не дуже відчувала своє сирітство. Обставини, однак, змінилися, коли тітка померла, а Крістіяно захотів одружитися вдруге з молодою і гарною дівчиною. Всі багатства, які придбав його брат для Юліянни, в тому числі й поклади срібла, почали його спокушати й вабити. Невідомо, як би воно скінчилося, коли б саме тоді не з'явився Франсіско з домаганням — клопотатися перед урядом про дозвіл на спеціяльну експлюатацію покладів срібла. Для того треба було мати обидві половини пляну, бо по одній ніхто тих покладів не міг знайти.

Крістіяно крутив і відтягав з остаточним рішенням, а Франсіско тим часом насмерть закохався в прекрасній Юліянні. Кілька разів він приїжджав до корчми „Чорної Кішки", а врешті сам запропонував Крістіянові, що відступить усі свої права на копальні, коли Крістіяно віддасть за нього свою племінницю. Така розв'язка дуже припала до серця вдівцеві, і він радо погодився. Але ні Франсіско, ні Крістіяно не знали, що, поки вони вели між собою торги, Юліянна закохалася у Франсіскового товариша Ідельфонса. При своїй надзвичайній вроді дівчина не могла залишитися без взаємности в коханні, тож природно було, що й молодий Ідельфонсо шалів за Юліянною.

Та обставини складалися дуже некорисно для закоханих, і вони умовилися між собою на підступ: Юліянна мала вдавати, що радо годиться на шлюб з Франсіском, але в слушний момент повинна була викрасти ту половину пляну, який він мав. Ідельфонсо, зі свого боку, мав зібрати ватагу одчайдухів, напасти на корчму „Чорної Кішки", вбити Крістіяна та Франсіска і таким чином разом з Юліянною стати посідачами всіх багатств власника заїзду, Юліянниних і Франсіскових.

Ідельфонсо укрився поблизу корчми і при допомозі своїх шпигунів, що були на службі в Крістіяна, виробляв з Юліянною решту подробиць. Головна трудність була в тому, щоб викрасти половину пляну від Франсіска і врятувати другу половину, яка знаходилася у великій скрині, схованій в підземеллі.

Цю трудність допоміг розв'язати випадок, який привів у день заручин до корчми „Чорної Кішки" несподіваного гостя. Як його використала спритна Юліянна — повторювати зайве. Лишається хіба додати, що, поки гість сидів у підземеллі, Юліянна вислала до Ідельфонса довіреного чоловіка і переказала, що сиґналом нападу на корчму буде вибух. Вона сама в той час буде вже поза небезпекою, а слуги, раби й гості втратять здібність боронитися, охоплені панікою.

І все було б добре: Ідельфонсо скінчив би на румовищах різню, обидві частини пляну збереглися б після вибуху й пожежі в безпечному сховку підземелля, а Юліянна з Ідельфонсом побралися б і стали б багатими людьми, коли б в останню хвилину не зрадив малий раб — муринчук Жвонзіньо. Занавши тяжких знущань збоку Крістіяна і його племінниці, він зненавидів їх, як зненавидів і Франсіска, який нічим не відрізнявся від своєї нареченої та її дядька. А гість проявив до нього трохи серця — і тим купив собі приязнь малого раба.

У висліді його зради під час вибуху загинули Крістіяно, Франсіско й сама Юліянна, згоріла й шкатула з другою половиною пляну, яка знаходилася в кімнаті, призначеній Франсіскові, а по другій половині, що її згодом здобуто з-під руїн, ніхто ніколи покладів не відшукав.

Так в головних рисах писалося у фейлетоні про корчму „Чорної Кішки". До того автор допису подавав і різні леґенди та забобони, зв'язані з цілою історією. Казали, наприклад, що в корчмі був домовик — чорна кішка, що сама Юліянна була чарівницею і могла обертатися також в чорну кішку, що в ті новорічні ночі, коли здіймається буря, на руїнах корчми „Крістіяно справляє заручини" і що самотнім мандрівникам небезпечно в таку ніч бути поблизу руїн...

Прочитавши фейлетон, я почав розуміти всю мою пригоду і пояснив собі все так, як пояснила б її кожна тверезо думаюча людина. Річ ясна: я прочитав фейлетон у стані напівпритомному від утоми і нікотини; зміст допису не дійшов до моєї свідомости, але десь вирізьбився у субстанції мого мозку і відтворився у дивному сні.

Так, це все було природно і зрозуміло. Але...

Отже, слухайте, як воно було далі.

Поминаючи всі подробиці моєї зустрічі з Серґієм, всі потоки бурхливої радости й веселих слів, що пролилися при нашому побаченні по довгій розлуці, обмежуся до головного:

Зараз же, випивши каву, я попросив Серґія повезти мене на руїни корчми „Чорної Кішки". День був вільний, Серґій мав у своєму розпорядженні урядового джіпа, то ж ми зараз таки, ще перед полуднем вибралися в дорогу.

За неповну годину прибули на місце. Все було так, як і належиться бути при порядних руїнах: купи каміння, тинку і густі зарості корчів та бур'яну. Навіть вискочила звідкись дика чорна кішка і з сичанням дременула геть. Я від того аж затрясся, а Серґій голосно розсміявся.

Та це все дрібниці.

Мій приятель поліз далі на руїни, пояснюючи мені колишнє розположення господи, яке він уявляв собі досить докладно, бо був тут не вперше, а я йшов за ним мовчки, переживаючи наново свій дивний сон.

Вже не скрикнув і нічого не сказав приятелеві, коли побачив наполовину заритий в пісок якийсь блискучий предмет, лише підняв його покрадасмці і сховав спішно в кишеню, немов би вкрав. А потім сказав Серґієві, що почуваю себе погано і просив якомога скоріше вертатися додому.

Коли вже увечері, відпочивши трохи та прийшовши до рівноваги, я почав оповідати моєму другові свою нічну пригоду — він сміявся і запевняв, що я дуже дотепно все придумав. Не помогли мої запевнення, що я не фантазую, не помогло й те, що я показував свою блискучу знахідку — Серґій мені не вірив і навіть не вдавав, що вірить. Що ж мені лишалося робити? Врешті, щоб не показатися комедіянтом, „признатися", що я й справді все вигадав.

І ви також мені не повірите, знаю. Але, поясніть мені, звідки взялася на руїнах моя знахідка? Ви напевно подумаєте, що то був стилет, який я відкинув у підземеллі. Ба! Коли б стилет, то я й сам би знайшов до того якесь природне пояснення. Але то не був стилет. То була моя власна, з виґравіруваним на ній моїм власним іменем ручка „Паркер".

(Кінець)

---

* „Бандейранти" — так звалися завойовники й дослідники Бразилії в 16-18 вв.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІІ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

ПАМ'ЯТІ СВЯЩЕНИКА-ПАТРІОТА

У ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ БЛ. П. О. КАНОНІКА ЮЛІЯНА ЛЕВИНСЬКОГО

В гірській долині, між двома гірськими ріками Стрисм і Опором, що своїми плесами сріблятьсн в соняшних промінях і своїми хвилями підмивають обніжжя кучерявих гір: зі сходу гора Городище, з заходу гора Колодка, з півночі гори Кичері, Лазки, Полінське, Бердо, Закутє, Корчинські, з полудня Побуцькі, Червоні береги і Камінецькі. Між тими кучерявими горами та ще двома ріками розгосподарилося село Синевидсько Вижнє. Тепер називається Верхнє Синевидне. Я буду писати не Верхнє Синевидне, лише по-старому Синевидсько Вижнє, бо так історія записала село Синевидсько, люди синевидчани та синевидські купці.

Сидиш далеко від рідної землі і згадусш давнє минуле. Згадусш рідне село і в селі високопатріотичних людей.

Село Синевидсько Вижнє — це національна твердиня Верховини. Село має тисячу двісті господарств і вісім тисяч п'ятсот населення. В селі дві церкви, одна мурована, друга дерев'яна. Дерев'яна церква — свідок нашого давнього минулого. Угла в церкві не зарізувані пилою, лиш зарубувані сокирою. В році 1935 в парохіяльних архівних актах знайдено, що ця церква була направлювана в 1585 році. Коли вона заснована — про це невідомо.

Була мурована, поверхова, семиклясова школа, мурований поверховий громадський дім, велика читальня „Просвіти" з великою театральною залею і сценою, тисяча томів читальної бібліотеки, промислова школа з інвентарем, вартости двох тисяч злотих польських, човири споживчі кооперативи, молочарня, каса Стефчика, дяківка і приходство бл. п. о. каноніка Юліяна Левинського та церковний хор, театральний гурток, дута оркестра, пожежне товариство „Луг", молодечі організації і „Союз Українок", де головою була пані матка-імісць. Оце весь дорібок господарчий — культурно - освітній синевидчан, а в кожній установі бл. п. о. Юліян Левинський був головою.

В канцелярії о. каноніка Юліяна Левинського, вечорами завжди наради були, або церковного братства, або громадських радних, що обговорювали, як протидіяти тому, що громадські радні з польським комісаром ухвалили 1924 р. двадцять п'ять моргів громадської Діброви для польського „пробоства". То знову Виділ „Просвіти", або управи кооператив, або Управа Промислової школи, або Союз Українок.

Багатьох з синевидчан вже між живими немає. Одні впали на полі бою в боротьбі з ворогом-окупантом. Другі з старости та журби, що не так воно сталося, як думалося, відійшли в дорогу вічности, на вічний супочинок.

Так, дня 25 січня 1944 р. по своїх великих трудах вибрався на вічний супочинок бл. п. о. канонік Юліян Ливинський, синевидський парох, проповідник, катехит, культурно-освітній та господарчий учитель і незмінний голова читальні „Просвіти" та член Кооперативної Ради Повітового Союзу в Стрию. Численне Священство, Родина та тисячна жалібна громада синевидчан відпроваджували на вічний супочинок до гробівця, що його парохіяни завчасу приготовили під дерев'яною церквою. Співали хори, грала оркестра „Со Святими Упокой!"

Бл. п. о. канонік Юліян Левинський колись своїх парохіян научав, як поліпшити господарство, як орати, чи мілко, чи глибоко, чи всклад, чи врозгін, як змінювати плодозміни, як і чим кормити скотину на м'ясо, а чим, щоб збільшити молочність і процентовість його товщу. Найкращі експонати на українських сільсько - господарських виставах, чи то в Стрию, чи в Сколім, були з господарства о. каноніка Юліяна Левинського.

Бл. п. о. Юліян Левинський научав, що любити Бога і Батьківщину — це найбільша чеснота людини, а служити Батьківщині — це найбільш почесний обов'язок і що нема більшого вияву любови, як вмерти за друзі своя, за нарід свій. Тому — казав він — будьте горді, українські матері, і ви, батьки, за своїх синів, що боролися і загинули в бою з окупантом на Маківці, на Ключі, під Болеховом, під Сосновом, на Лисоні, на Диких ланах, під Потуторами, під Конюхами в Бережанщині, на Україні під Крутами, під Києвом, під Львовом, під Базаром, в Карпатській Україні, під Хустом і на кожній п'яді Української Землі, в обороні великої української правди, Самостійности і Соборности України. За цю велику українську правду найкращі сини віддали своє життя і їхні душі кличуть до нас зі своїх могил, розсіяних по всій Україні: „Не спіть, докінчіть нескінчене нами діло, бо ми спати не можемо спокійно в могилах своїх, чуючи брязкіт ваших кайдан!".

Такі промови, виголошувані о. каноніком Юліяном Левинським на національних святах в читальні, чи на Маківці, чи на Ключі, високо підносили дух синевидчан, а до о. каноніка Юліяна Левинського, звичайно з староства, приходив карний наказ заплатити від 50 — до 100 злових польських.

Американські громадяни українського походження напевно пам'ятають місію о. Юліяна Левинського в Америці в рр. 1909-1912, який проповідував про Євшан-Зілля, про духа Рідної Землі, про церкву Христову, про рідні звичаї, обичаї про Українське Товариство Педагогічне — У. П. Т., та щоб мову рідну не забувати, бо хто рідну мову забуває, того Бог карає.

о. канонік Юліян Левинський

І Українські Січові Стрільці пам'ятають дім бл. п. о. Юліяна Левинського у Вільхівці — Бережанського повіту. Там пані-матка Імосць їх угощала і всі свої промови при угощанні закінчувала: „Дай Боже, стрільчики, щоб ви тую Червону Калину підняли!". На приходстві три панни були, то не дивно, що на „плебанії" у Вільхівці скомпонувалися бойові, любовні та гумористичні пісні, як „Ой там у Вільхівці там дівчина живе", або „Як з Бережан до Кадри Січовики манджали" та інші.

Згадають синевидчани цей великий авторитет, коли всі вони чекали слова о. каноніка Юліяна Левинського, чи то на зборах в читальні, чи на зборах кооперативних, чи на засіданнях громадських радних. Вони відчували в о. Юліянові Левинськім ту свою духову силу і духову вищість, що є кому за них обстояти, є кому порадити. В році 1926, чи 1927, вже не пам'ятаю, плугатарі з фільварку Дубина приїхали заорювати двадцять п'ять моргів громадської Діброви для посілости польського „пробоства". Синевидчани не давали орати, а старі жінки лягали в борозну перед кіньми. З'їхалася з цілого повіту „паньствова поліція", людей арештовано, та на інтервенцію о. каноніка Юліяна Левинського в Старостві та телефонічної розмови з бл. п. послом Остапом Луцьким, який інтервеніював у Варшаві, дальші арешти були припинені, а арештованих звільнено! Справа громадської Діброви: двадцять п'ятьох моргів для польського пробоства знайшла місце аж в апеляційному суді у Варшаві, де вирішено, що громадські радні з комісаром не мали права дарувати нікому 25 моргів Діброви, бо Діброва не є громадським майном, лише добром цілого села.

Згадайте ще рік 1928, коли то річки Стрий і Опір за щось на синевидчан прогнівалась і свої сріблисті хвилі перемінили в бурхливі, каламутні вали - води, пірвали гаті кашиці та й залляли синевидські поля з плодами. То на просьбу о. каноніка Юліяна Левинського, від князя греко - католицької церкви Митрополита Шептицького прийшла поміч для вдів і сиріт, що потерпіли від повені. П'ятнадцять тягарових авт муки, цукру, картоплі та одягу. Того ж самого року Митрополит прислав для синевидчан п'ять тисяч ампульок іньскцій проти туберкульози.

Згадайте синевидчани день Юліяна, що ставав святом не тільки на приходстві, але й святом цілої парохії і громади. На свято іменин сл. п. о. каноніка Юліяна Левинського з'їздилося священство з довколишніх сіл, священство зі Львова, священство з митрополичої канцелярії, а одного разу приходство — Синовидська парохія і громада мали шану на Юліяна в себе гостити Митрополита і свято Іменника о. каноніка Юліяна Левинського перемінилося у велику одноденну церковну місію. Всі були тоді в церкві, лишали на той час всі свої пильні роботи та йшли молитися в церкві, очікуючи тої хвилини, коли можна буде заспівати „Многая літа" Владиці, всьому священству та Іменникові о. каноніхові Юліянові Левинському.

Тоді синевидчани складали найщиріші побажання о. канонікові Ювілятові: від церковного братства, від Виділу читальні „Просвіти", від управи промислової школи, від управи кооператив, від громадських радних, від церковного хору, від театрального гуртка, від оркестри, від молодечих організацій і від Союзу Українок. Митрополит радів що парохіяни й громада так шанують свого душпастиря.

Нині синевидчани на Рідних Землях караються на колгоспній праці, а ті, що на скитальщині у заокеанських країнах, згадують Рідну Сторону, рідне село Синевидсько і патріотичних громадян. Згадаймо в дні 25 січня о. каноніка Юліяна Левинського, пароха - катехита — національного провідника синевидчан і занесіть молитви за упокій душі його. Занесіть молитви за упокій душі сина його Маріяна, який загинув мученичою смертю 1944 р. в Пшеворську від польських партизанів, занесімо молитви за упокій душі Пані - Матки, яка на Рідних Землях лишилася з синевидськими господинями і на їх руках померла 1948 р. з туги і журби, що все, надбане роками — москалі знищили, зруйнували за один рік, а найкращих синевидських громадян розстріляли!

М. Комарницький,
синевидчанин — бувший УСС.

ПАРИЗЬКІ НОТАТКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Сен Жермен, пригадуючи часи перед виїздом за море, коли маленький садок біля неї не міг вмістити вірних, які кожної неділі облягали цю старовинну, подаровану містом для українців-католиків церковцю.

Та — „не той тепер Миргород, Хорол річка не та!" — хотілося мені зідхнути за нашим поетом, коли я, вислухавши Службу Божу та хор пп. Віри й Томи Дратвінських, вийшла до цього славного садка. Пусто, на лавочках сидять французи, які користають з кожного клаптика зелені, щоб посидіти „на повітрі". Наші люди, постоявши декілька хвилин на хіднику та накупивши газет у недільних українських продавців, розійшлися по домах. Ні сліду з колишніх гарячих „дискусій" на злободенні теми, ні навіть молодечих залицянь.

Уже хотіла була я, розчарована, забрати свої потіхи, які вспіли обернутися в піску з рожевих помадок на сіро-бурих шмаровозів, назад до своєї „глухої провінції", назва якої перекладена на нашу мову, звучить як „Вільхи під лісом", коли в дверях церковної канцелярії появився священик.

— Чи не ви це, отче, цей леґендарний о. Левенець, про якого пишуть усі дивізійні письменники? — запитала я, підводячись з лавки.

— Я, — промовив здивовано о. канцлер, але його суворе, вояцьке обличчя трохи випогодилося, коли я відрекомендувалася і згадала Юрія Тиса та його „Селенка Лавочку". — А на Тиса я трохи сердитий! — сказав о. канцлер, коли ми разом сіли на спорожнілу лавку. Це ж бо минуло полудне, коли всі французи сидять уже за обідом по хатах чи ресторанах.

— Невже? Чи може за те, що Тис насмілився в повісті легкого жанру вивести духовну особу?

— Але ж якраз навпаки! Він власне, замало мене „вивів", бо деякі мої „заслуги" приписав сотн. Чуйкевичеві.

— О, то невже це ви, отче канцлере, так бравурно продерлися з вояками із оточення?

— У власній особі...

— Ну, тоді, отче, ви жертва Чуйкевичевих оповідань, бо Тис, який не був очевидцем цісї події, тут ні при чому!

* *

Саме цій розмові зі священиком-вояком завдячую я цікаву зустріч, яка й дала привід до одної з майбутніх „паризьких нотаток". Бо не вспіли ми ще як слід заглибитися в дивізійну епопею, коли у садок ввійшла елеґантна пара: молодий, чорнявий чоловік і струнка білявка. Я ледве розпізнала в них Євгенію й Мирослава Старицьких — давніх знайомих ще з тих часів, коли ні він, ні вона не були ще сьогоднішніми „славами".

— Я затримався трохи в церкві, бо хотів оглянути нові малюнки... — сказав Мирослав з ледве помітним відтінком іронії.

— А й справді! — перебила я йому, — я саме хотіла запитати, хто це перемальовує церкву, яку, пригадую, — розмальовували Кричевський, Ласовський, Яблонський...

— Так, вони всі потрохи її розмальовували, та не докінчили. І ось о. генеральний вікарій ван де Малє запросив голляндських малярів до цісї праці... — якось нерадо, отягаючись, вияснював о. Левенець.

У цю мить я пригадала, як страшно обурювалась з того приводу Іванка Нижник! „Хіба ж немає українських малярів, які вважали б для себе великою честю розмалювати українську церкву в Парижі? І може вони задля тісї чести відмовилися б і від заплати?" — казала вона, а я звернулася з тими самими запитаннями до моїх розмовців.

— Але ж це буде страшенна мішанина! — підтримала мене Гена. — Мішанина стилів і... — вона очевидно шукала лагідного слова — ... і смаку!

Отцеві канцлерові ця тема була очевидно прикра. Він ще додав, що голляндські приятелі о. генерального вікарія малюють за візантійськими зразками, але з московськими впливами і тому їхні картини не підходять під наш смак. Після цього він з нами попрощався, а ми перейшли на інші теми. Мене, звичайно, дуже цікавила кар'єра Міро Скалі, а також і те, чому Гена, колишня примадонна оперети, „зійшла зі сцени". Але вони відмахувалися від всіляких „інтерв'ю", а тільки запросили мене в наступну неділю до себе.

— Тим краще! — подумала я.

— До неділі!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бруклин, Н. Й.

Підготова до вистави „Запорожець за Дунаєм".

Українська Католицька Парохія Св. Духа в Брукліні (північ) приготовляє 17 лютого комічну оперу „Запорожець за Дунаєм", муз. Артемовського, з якої ввесь дохід призначений на будову місцевої парохіяльної школи.

Управа хору на своїх річних зборах рішила взятися за повище діло. Група ентузіястів в складі п. Марії Стефанишин (Оксана), п. Івана Заяця (Султан), п. Степана Галаша (Андрій) і п. Костика, не жалувала ні труду, ні часу, щоби вистава випала якнайкраще. До ласкавої участи запрошено п. Марію Лисогір (Одарка) солістку „Сіті Опера" в Ню Йорку. П. М. Лисогір погодилася безкоштовно виступити в опері, з якої дохід призначений на будову нашої школи. Всі труди, зв'язані з виставою, взяла на себе Організація „Молода Україна". Треба підчеркнути, що до цісї організації належить тут роджена молодь, для котрої справа українського громадського характеру є так само дорога, як і для новоприбулих.

В опері, крім солістів, візьмуть теж участь: місцевий церковний хор, танкова група учнів курсів українознавства та камерна оркестра В. Босого. Оперу ставить п. Лев Рейнарович (бувший артист Львівської Опери, котрий рівночасно виступить в ролі Івана Карася).

Запрошуємо все громадянство Брукліну та Мангеттену прибути на виставу „Запорожець за Дунаєм" та налюбуватись чарівними мельодіями нашої невмирущої опери, а водночас і докинути цеголку до будови нашої парохіяльної школи.

Володимир Костик

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

СКРИПКОВИЙ ДУЕТ Я. МЕҐАСЮКА І С. КРАЙКА

В понеділок, 19 листопада 1956 відбувся у Авдиторії при 211 Медісон Евню в Ню Йорку концерт скрипкових дуетів із співучастю Ярослава Меґасюка і Степана Крайка. Виконані були твори композиторів Вівальді, Леклера, Кореллі і Баха.

Ярослав Меґасюк відомий нашій публіці з самостійних концертів і з виступів на імпрезах, влаштованих нашими установами. Знову була нагода переконатися, що Меґасюк має гарний, теплий тон, високо мистецьке відчуття, а виконані ним твори були повні життя. Можна тільки радіти з успіхів нашого молодого, талановитого мистця, які він здобув не тільки серед української публіки, але також серед американців, які мали нагоду слухати п. Меґасюка доволі часто.

Другим учасником концерту був п. Стефан Крайк. Обидва мистці були не тільки добре зіграні, але своєю однаково темпераментною грою творили гармонійну цілість.

Акомпаніювала П. Гладіс Остін.

К. Чічка-Андрієнко

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 19.

	Передплата	Пожертва	Разом
Е. Селінський, С. Бостон	4.00	6.00	
Д-р Р. В. Сочинський, Бруклин	4.00	6.00	
П. Пуцило, Шикаґо	4.00	6.00	
Т. Николайчук, Ню Брітейн	4.00	6.00	
Д-р Р. Заплітний, Бетл Крік	4.00	5.00	
С. Онищук, Сімкое	4.00	1.00	
Д-р Я. Мельник, Шикаґо	4.00	1.00	
А. Білоус, Вінніпеґ	4.00	1.00	
П. Павлюк, Шикаґо	4.00	1.00	
Н. Фляк, Едмонтон	4.00	1.00	
І. Голик, Берклей	4.00	1.00	
А. Степовий, Шикаґо	4.00	1.00	
С. Кіт, Бінґгемтон	4.00	1.00	
Б. Максимонько, Шикаґо	4.00	1.00	
І. В. Іванчук, Дітройт	4.00	1.00	
О. Берегуляк, Масперстави	4.00	1.00	
Л. Шеецька, Відд. 320	4.00	1.00	
Д. Пещак, Фила.	4.00	1.00	
Н. Шишка, Байон	4.00	1.00	
В. Печенюк, Кентон	4.00	1.00	
П. Джиджора, Джерзі Сіті	4.00	1.00	
М. Ковбасюк, Джерзі Сіті	4.00	1.00	
Б. Дусанівський, Боффало	4.00	1.00	
Ю. Пешок, Сеймор	4.00	1.00	
П. Остапчук, Ню Йорк	4.00	1.00	
Р. Бобяк, Торонто	4.00	1.00	
В. Буско, Наяґра	2.00	2.00	
І. Пупчік, Сеймор	2.00	2.00	
О. Гуменна, Джерзі Сіті	2.00	1.00	
П. Стасів, Толідо	3.00	1.00	
В. Любас, Шикаґо	2.00	1.00	
Д. Ганущак, Боффало	2.00	1.00	
М. Дуда, Ню Гейвен	1.00	2.00	
С. Руденчук, Ионґстави	1.00	1.00	
В. Ґерак, „	1.00	1.00	
М. Павлюк, Шикаґо	5.00		
Д-р І. Василенко, Торонто	5.00		
А. Кошельок, Дункенон	4.00		
М. Бородайко, Шикаґо	4.00		
М. Рибачук, Ню Йорк	4.00		
М. Ковальчук, Филаделфія	4.00		
М. Богоник, Береа	4.00		
І. В. Захарія, І. Медов	4.00		
В. Лашенюк, Ню Йорк	4.00		
В. Грицина, Гартфорд	4.00		
О. і М. Куземський, Фила.	4.00		
А. Шийка, Амстердам	4.00		
Д. Мацьків, Боффало	4.00		
В. Децик, С. Дірфілд	4.00		
Ю. Балицький, Филаделфія	4.00		
Ю. Шнурко, Судбері	4.00		
о. О. Потульницький, Сиракюз	4.00		
В. Маґоцький, Ню Йорк	4.00		
Н. Луговий, Шикаґо	4.00		
В. Рак, Ню Йорк	4.00		
М. Залуцький, Мт. Рейнір	4.00		
М. Кознарський, Рачестер	4.00		
В. Павленко, Шикаґо	4.00		
М. Левицький, Лонґ Ай. Сіті	4.00		
Р. Яценків, Шикаґо	4.00		
В. Тарасенко, Шикаґо	4.00		
О. Тарнавський, Филаделфія	4.00		
Ю. Теодорович, Шикаґо	4.00		
Ф. Місіонґ, Дітройт	4.00		
М. Пскний, Ню Гейвен	4.00		
А. Яворів, Ню Йорк	4.00		
П. Миколенко, Гемтремк	4.00		
М. Савдик, Лорейн	4.00		
В. Дупіряк, Филаделфія	4.00		
М. Тарнавська, Торонто	4.00		
Б. Тарапацький, Джерзі Сіті	4.00		
С. Куриляк, Балтімор	4.00		
М. Щербак, Нюарк	4.00		
Б. Гевко, Ню Йорк	4.00		
М. А. Міляновнч, Елизабет	4.00		
П. Чайковська, Филаделфія	4.00		
О. Маруненко, Бетлегем	4.00		
Д-р Р. Сокальчук, Фила.	4.00		
О. Сливинський, Дітройт	4.00		
Р. Хамів, Шикаґо	4.00		
Р. Іваницький, Бронкс	4.00		
Х. Кікта, Клівленд	4.00		
І. Гідей, Ню Йорк	4.00		
П. Шпирка, Дірборн,	3.00		
А. Вишиваний, Филаделфія	2.00		
С. Макух, Дітройт	2.00		
В. Ерmоленко, Міннеаполіс	2.00		
Д. І. Юрчишин, Гіббінґ	2.00		
І. Пилипів, Амстердам	2.00		
А. Качор, Вінніпеґ	2.00		
І. Осецький, Рачестер	2.00		
Д. Мединський, Ню Йорк	2.00		
І. Польовик, Клівленд	2.00		
Д-р І. Козак, Ню Йорк	2.00		
К. Ковшевич, Трентон	2.00		
О. Коратко, Бінґгемтон	2.00		
І. Бараник, Джансон Сіті	2.00		
П. Ярема, Канзас Сіті	1.00		
І. Макаренко, Ню Йорк	1.00		
Відд. 221 УНС		10.00	
М. Коритовський, Ню Йорк		5.00	
С. Лохновський, Пассейк		4.00	
М. Брилінський, Відд. 175		3.00	
М. Винничок, Когове		3.00	
П. Струк, Ню Гейвен		3.00	
І. Марак, Марншфілд		2.30	
Н. Мерена, Джансон Сіті		2.00	
Ю. Матищак, Шикаґо		2.00	
І. Масний, Відд. 238		2.00	
І. Гела, Ансонія		2.00	
О. Кривий, Дітройт		2.00	
Т. Камінський, Вуд		2.00	
Д. Якимець, Мт. Юніон		2.00	
М. Собенко, Ню Йорк		2.00	
Е. Семко, Джерзі Сіті		2.00	
П. Плотний, Відд. 156		2.00	
Ф. Трось, „		1.00	
М. Сдинок, „		1.00	
Г. Давид „		1.00	
М. Щудлок „		1.00	
І. Петрущак, Шикаґо		1.00	
Г. Мендяк, Лорейн		1.00	
В. Ґермак, Маґваґ		1.00	
О. Комарницький, Рачестер		1.00	
Я. Базюк, Відділ 175		1.00	
М. Ярема, „		1.00	
Т. Грицай, „		1.00	
С. Салабай, „		1.00	
В. Кльоп, „		1.00	
С. Линка, „		1.00	
М. Попик, „		1.00	
Г. Шевчук, „		1.00	
І. Іванів, „		1.00	
Я. Питляк „		1.00	
С. Пелих, „		1.00	
П. Павлик, „		1.00	
С. Кльось, „		1.00	
Б. Верещинський, „		1.00	
В. Футала, „		1.00	
Н. Копитко, Филаделфія		1.00	
М. Хомінцак, Відд. 320		1.00	
І. Чобан, Відд. 156		1.00	
В. Трач, „		1.00	
П. Купчак, „		1.00	
Г. Давид „		1.00	
П. Яцик, „		1.00	
М. Яцик, „		1.00	
Дуб, „		1.00	
Граб, „		1.00	
М. Настин, „		1.00	
І. Товарницький, Сан Антоніо		1.00	
М. Шолдра, Джерзі Сіті		1.00	
А. Прокофіїв, Торонто		1.00	
Дрібними		0.65	
Разом	$ 345.00	$ 149.95	$ 494.95
Раніше проголошено	$2,874.70	$2,488.95	$5,363.65
Разом все . . .	$3,219.70	$2,638.90	$5,858.60

ВСЯЧИНА

РАСОВІ ПІГМЕЇ В НОВІЙ ҐВІНЕЇ

о. д-р Мартін Ґузінде з Католицького Університету Америки в Вашинґтоні повернувся з наукової екскурсії до Нової Ґвінеї, де вивчав життя справжніх расових пігмеїв, цебто найменших в світі людей, які є високі тільки на 57 цалів. Ці пігмеї є тільки на кілька міліметрів вищі від дійсно „найменших" людей — пігмеїв в Бельгійському Конґо в Африці. Професор Ґузінде ствердив, що новоґвінейські пігмеї є дуже гостинні, але цю гостинність він здобув собі при допомозі дарунків. Найцінніші для них речі — це ножі та фарби для малювання тіла. Пігмеї мали бути автохтонами Нової Ґвінеї, коли пізніше прибули туди полінезійці і маляйці, то пігмеї сховалися в горах, де й досі живуть в найбільш недоступних місцях.

36 МИСТЦІВ ВИСТУПАТИМУТЬ НА ІНАВҐУРАЦІЙНІЙ ПАРАДІ

Голова забавово - розвагового комітету під час другої інавґурації президента Айзенгавера Джордж Мирфі з Голлівуду заявляє, що під час тієї врочистости виступатиме 36 різнородних мистців і гратиме 12 оркестр під час балю 21-го січня 1957. Ці врочистості триватимуть три дні, 19-го січня буде фестиваль, 20-го концерт, а 21-го ввечері баль, який відбуватиметься аж в чотирьох залях в різних будинках, бо чотири роки тому було велике переповнення тому, що баль відбувався тільки в двох будинках. Цього року сам Президент запланував, щоб інавґураційний баль відбувався одночасно в чотирьох будинках, а Президент буде їх всіх відвідувати. Голова стейтового республіканського комітету з Вермонту Едвард Джеймейн домагається, щоб не було жадних „екстраваґантних" виступів під час інавґураційних забав, бо це не випадає показувати наше багатство тоді, коли в світі стільки горя. З нагоди інавґурації викарбують окрему інавґураційну медалю: 23,000 штук із бронзу — ціна 3.50 доляра, 750 штук зі срібла — по 25 долярів і дві золоті медалі — одна для президента Айзенгавера, а друга для віце-президента Ричарда М. Ніксона. На медалі будуть вириті обличчя Айзенгавера і Ніксона, а на другому боці напис: „Друга інавґурація — 21 січня 1957".

● Професор Рочестерського університету д-р Едвард Ф. Адольф заявляє, що це добре, коли людина під час холоду дрижить, бо тоді у неї порушуються мускули і витворюється тепло.

Голл резиґнує з становища голови Республіканського Крайового Комітету

Вашинґтон. — Голова Республіканського Крайового Комітету Лінард В. Голл заявив 11-го січня на пресовій конференції після візити в президента Айзенгавера, що він зрезиґнує з теперішнього становища в дні 1-го лютого. З Білого Дому повідомляють, що Голл займе якесь високе становище після того, як закінчить кількатижневу відпустку на Флориді. Покищо невідомо, хто займе його становище, на яке має когось призначити дійсний провідник Республіканської партії — президент Айзенгавер. Айзенгавер сказав після повідомлення Голла про свою резиґнацію: „Щиро бажаю, щоб його мудрість і його довгорічний досвід на становищі законодавця, судді і голови Республіканського Комітету був використаний не тільки для партії, але й для цілої держави в найближчих роках. Під його проводом відновлено й переорганізовано партію, і теперь вона притягає до себе тисячі нових прихильників, головним чином з-поміж молоді". Голл має назначити підкомісію, яка має вибрати кандидата на становище голови і здати звіт повній комісії, а вона передасть свої пропозиції Президентові.

Президент гоститиме в цьому році численних закордонних політиків

Вашинґтон. — З урядових кол повідомляють, що в цьому році президент Айзенгавер запросить до себе цілий ряд визначних державних мужів і політиків. Досі він прийняв в Білому Домі коло 40 визначних достойників, але в минулому році їх число було невелике, бо Айзенгавер хорував. Вже в січні прибуде до Вашинґтону король Савді Арабії Савд. Пізніше мають бути ґіссьми Президента юґославський маршал Тіто, німецький канцлер Конрад Аденауер і німецький президент Теодор Гойс. Має прибути і англійський прем'єр Мекміллен, наступник Ідена. Передбачається передвиборча візита французького прем'єра Ґюї Моллета, японського прем'єра Танзана Ішібаші, філіппінського президента Маґсайсая та вєтнанського прем'єра Нґо Дін Дісма. Айзенгавер задумує цісю „персональною дипломатією" здобувати приятелів Америці.

Японія не хоче дипломатичних взаємин з Ком. Китаєм

Токіо. — Японія не має заміру наз'язати дипломатичні взаємини з комуністичним Китаєм — заявив новий японський міністер закордонних справ Нобосуке Кіші. На пресовій конференції, яку передавано через телевізію, він заявив, що Японія буде старатися відновити дипломатичні взаємини з Польщею, Чехословаччиною й іншими східньо-европейськими сателітними країнами, але ситуація Північної Кореї і комуністичного Китаю, мовляв, зовсім інша. Зокрема комуністичний Китай „зайняв позицію, якої не можна одобрити", — заявив Кіші. Коментатори пояснюють, що японський міністер мав тут на увазі інвазію північно-корейських і китайських комуністів проти Південної Кореї. Японський міністер висловив переконання, що між Японією і ЗДА відбудеться „конференція на високому рівні" для з'ясування різних проблем.

Новий японський міністер рішуче заперечив, начебто політика Японії наближувалась до комуністичного чи невтралістичного бльоку і запевняв про приналежність Японії до вільного світу демократичних держав.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во „Згода" Відд. 358 повідомляє усіх своїх членкинь що місячні і річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 2-ій по полудні в У. Н. Домі ч. 2255 Вест 14-та вул. Просимо обов'язково прийти, є важні справи і вислухати звіти за рік 1956. Буде вибір уряду на рік 1957. — А. Гавриляк, предс.; Ст. Палівода, секр. і кас.; М. Ф. Лабик, рек. секр.

ШИКАГО (Південь), ІЛЛ. — Відділ 176 ім. Т. Шевченка, повідомляє, що річні загальні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, в приміщенні церковної залі св. Петра і Павла при Avalon Ave., о год. 3-ій по полудні. Тому Управа просить все членство взяти активну участь в загальних зборах. — Г. Чомко, предс.; І. Фурґаль, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Т-во Згода Відд. 20, повідомляє членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 19-го січня в 6-ій год. веч., в Укр. Хаті при Ґрейлінґ вул. Зміняється той день з причини парохіяльних зборів в неділю, Обов'язком кожного члена прийти на збори. Буде фінансовий звіт за 1956 рік і контр. комісії. Нова управа на 1957 рік: Дм. Вілик, предс.; И. Пригарський, заст.; И. Крупка, кас.; А. Триш, фін. секр.; Н. Триш, рек. секр.; контрольна комісія: М. Прихітко, І. Кулчицький, М. Черній, дозорці хорих И. Годяк і И. Косій, до прап. И. Косій і Ф. Нагірняк. Проситься вирівняти свої залеглости за 1956 рік, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — Дм. Вілик, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ПИТСБУРҐ, ПА. — Б-во св. Николая Відд. 53, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 20-го, о год. 12:30 по пол., в домі Укр. Запомог. Клюбу, ріг 11-тої і Binghem вул. С.С. Присутність кожного члена є пожадана. — О. Микитюк, предс.; В. Сачко, секр., 334 Backs Run Rd., Pittsburg 10, Pa.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Б-во св. о. Николая Відд. 369 повідомляє, що річні збори, відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 6-ій веч., в церковній залі. Проситься членів прибути бо контроля здасть звіт за другий піврік і буде вибір уряду на 1957 рік. — Уряд.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Управа Відд. 414, ім. През. Волошина повідомляє всіх членів, що річні загальні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 11:30, після Служби Божої, в приміщенні У. Н. Дому при 162 Дей вул. Проситься всіх членів взяти участь в зборах, як рівнож вирівняти залеглості. — І. Телюк, секр.

АКРОН, О. — Повідомляється всіх членів Б-ва Сош. св. Духа Відд. 295, що річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 1:30 по пол., в залі, укр. кат. церкви на розі вулиць Ейбол і Вашинґтон. Пожадана є, щоб всі члени явилися на цих зборах, вислухали звіту уряду і контр. комісії за 1956 рік, як також взяти активну участь при виборі уряду на біжучий 1957 р. На зборах буде приявна містоголова головного Предсідника УНСоюзу Ґеновефа Жеребняк і для повного успіху цих зборів, проситься привести нових кандидатів на збори, або повідомити про них і їх адресу відділового секретаря. — О. Зепко, предс.; С. Мотрович, кас.; В. Пулк, секр.

БОСТОН, МАСС. — Річні збори Відд. 374 відбудуться в суботу, 19-го січня, в залі 152-154 Tyler St., о год. 2-ій по пол. Всі члени обов'язані бути. Буде звіт уряду за рік 1956 і вибір нового уряду на 1957 рік. Довгуючі члени повинні вирівнити свої залеглості. — М. Кисіль.

ЙОНҐСТАВН, О. — Б-во св. Петра й Павла Відд. 274, подає до відома всім членам, що річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 2-ій по пол., в залі під ч. 1915 Росел вул., просимо всіх членів прибути і вирівняти свої довги, вислухати річних звітів та вибрати уряд на 1957 рік. — А. Кравець, предс.; Т. Синедяк, секр.-кас.

НАНТІКОК, ПА. — Т-во Вільна Україна, Відд. 319, подає до відома, що річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, в залі церковній, о год. 2-ій по пол. Проситься, щоб всі члени прийшли на цей мітінґ бо є дуже важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1957 рік. — Я. Савчук, предс.; П. Пшек, кас.; Ю. Вельґош, секр.

Посмертні Згадки

МИКИТА ПАХОЛОК, довголітній член, бувший касієр і делеґат на 22-гу Конвенцію У. Н. Союзу, Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 213 в Байон, Н. Дж., помер 24-го грудня 1956 р., в 60 році життя. Покійний був родом зі Серники, пов. Бібрка, Зах. Україна. Був добрим і свідомим українським членом Б-ва і парафії св. Софії і добрим батьком. Ніколи не жалував жертв, коли прийшла збірка. Покійний полишив в смутку дружину Таню і 2 синів Мирона і Богдана, 2 невістки і 3 внуки. Похорон відбувся 27-го грудня з укр. погреб. заведення при участи Родини, Членів і Знайомих до Укр. Православної Церкви св. Софії. Похоронне Богослуження відправив Архиєпископ Мстислав при участи 5 священиків, поминальну промову виголосив Архиєпископ. Поховано Його на Ню Йорк Бей цвинтарі в Н. Дж. — В. П. П.!

А. Басараб, секр.

ЙОСИФ ПАНАСЮК, член Т-ва Карпати Відд. 356 УНСоюзу в Омазі, Небр., помер 21-го грудня 1956 р. Покійний народився 1899 р. в Сокалі. Залишив в смутку дружину Наталію. Похорон відбувся 24-го грудня із погреб. заведення до греко-кат. церкви Успення Преч. Діви Марії, а відтак на цвинтар Сейнт Мери. — В. П. П.!

Управа.

ІВАН БАБЯК, член Б-ва Сош. св. Духа Відд. 108 УНСоюзу в Лейквуд, Огайо, помер 2-го грудня 1956 р. Покійний походив зі села Стубенець, пов. Перемишль. Полишив дружину, Анну, двох синів Івана і Володимира і дві дочки Ольгу і Юлію і 10 внуків. Похорон відбувся з Укр. Правосл. Церкви св. Николая в Лейквуд, а відтак на Бруклин Гайтс цвинтар — В. П. П.!

М. Сіліко, секр.

МИХАЙЛО ҐУБЕРНОВИЧ, довголітній член і предсідник Відд. 300 УНСоюзу в Джанставн, Па., помер 21-го грудня 1956 р., проживши 64 роки. Покійний був активним і щирим членом. Походив з села Фільварки, пов. Золочів, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Теклю, сина Петра і невістку. Похорон відбувся 24-го грудня з погребового заведення при участи Родини, Членів та Знайомих до Укр. Правосл. Церкви св. Петра і Павла на Ґрендвю цвинтар.—В. П. П.!

Ф. Кавчак, секр.

НИКОЛАЙ ШИБІНСЬКИЙ, член УНСоюзу Відд. 300 в Джанставн, Па., по довгій недузі помер 19-го грудня 1956 р., проживши 62 роки. Покійний родився в селі Береги Долішні, пов. Ліско, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Анну, доньку Стефанію і брата Михайла. Похорон відбувся 22-го грудня з погребового заведення при участи Родини, Членів і Знайомих до греко-кат. церкви на Ґрендвю цвинтар. — В. П. П.!

Ф. Кавчак, секр.

ТАРЗАН, ч. 3799. Знайдення розв'язки

Хоч Тарзан привернув мир у селищі лібів, старий король був лютий на віроломних тубільців. — „Зрадники мусять згинути", сказав він холодно.

— Але ж ловець кинув був на них чари, — пояснювала мавполюдина. — Тепер ті чари зламані. Дайте їм можливість, великий ватажку!

Лібо вагався. Проте, заспокоївшися, звернувся до Кури і інших: — Щастя ваше, що маєте такого доброго оборонця. Після тримісячної праці будете вільні.